

۱- بیت «آرزوهای دو عالم دستگاه از کف خاکم غباری بیش نیست»، با کدام بیت تناسب مفهومی ندارد؟

- ① بسته اند از دو جهان چشم هوس چون یعقوب   تا ز پیراهن یوسف نظری یافته اند
 ② تا ابد از دو جهان بی خبر افتد مدهوش   هر که یک جرعه می از ساغر ما نوش کند
 ③ نقد دنیا به بهای لب ساقی دادیم   تا کجا صرف شود مایه ی عقابیی ما
 ④ هر چه در دنیا و عقبی راحت و آسایش است   گر تو با ما خوش درآیی ما از آن آسوده ایم

۲- مقصود سعد سلمان در مصراع «ناگه چه قضا نمود دیدارم» چیست؟

- ① این چه تقدیری بود که مرا به رسوایی و بدنامی کشانده است.
 ② این سرنوشت مبهمی است که ناگهان بر من غلبه یافته است.
 ③ این چه سرنوشت شومی بود که ناگهان به من روی آورد.
 ④ این چه قضا و قدری است که مرا اسیر دنیا و نیازمندی کرده است.

۳- مفهوم دقیق تر بیت زیر در کدام گزینه آمده است؟

جوانی ام به سمند شتاب می شد و از پی   چو گرد در قدم او دویدم و نرسیدم

- ① جوانی شتابان به سوی پیری می رود.
 ② جوانی اسب تازنده و ناآرام است.
 ③ هر چه جوانی را جویا شدم، آن را نشانختم.
 ④ جوانی زودگذر و نایافتنی است.

۴- در کدام گزینه مفهوم مصراع «دل اگر خدانشناسی، همه در رخ علی بین» آمده است؟

- ① علی خدانشناس است.
 ② علی را خدا شناخته است.
 ③ علی راه و واسطه خدانشناسی است.
 ④ چهره علی را خدانشناس می شناسد.

۵- «جرز» یعنی :

- ① بالا آمدن آب دریا   ② دیوار اتاق   ③ راه باریک   ④ نرده ی آهنی

۶- مفهوم «چشم ها را باید شست، جور دیگر باید دید» در کدام گزینه است؟

- ① ای کاش عظمت در نگاه تو باشد، نه چیزی که به آن می نگری .
 ② من شوق را به تو خواهم آموخت .
 ③ هر جا بروی جز خدا را دیدار نمی توانی کرد.
 ④ خواندن این که شن ساحل ها نرم است، کافی نیست.

۷- در مصراع «کشتی شکستگانیم، ای باد شرطه! برخیز» چه طلب شده است؟

- ① بادی سخت برای غرق کردن   ② باد موافق برای نجات   ③ طلب مرگ از شدت ناچاری   ④ بادی برای عذاب کافران

۸- کدام تساوی نادرست است؟

- ① حاذم: دورانیش   ② جافی: ستمگر   ③ مکاید: حيله گری   ④ صورت شد: ظاهر شد

۹- بیت «اشکم ولی به پای عزیزان چکیده ام   خارم ولی به سایه ای گل آرمیده ام» به چه امری اشاره دارد؟

- ① بی مقداری عاشق در برابر معشوق   ② بی تابي و اندوه عاشق   ③ آزار معشوق به عاشق   ④ همراهی خار با گل

۱۰- در گروه لغات زیر چند واژه نادرست معنی شده اند؟

نطع(ترک بند)- فضولی(بذله گویی)- امان(شگفتا)- گلوله بند(ضد گلوله)- حرز(دعا)- وحشت(ترس)- دیوان خانه(نظمیه)- دارالطباعه(امانت داری)-
 تغییرات(دگرگون شدن ها)

- ① ۱   ② ۲   ③ ۳   ④ ۴

۱۱- عبارت "پول و مالی است که با مکر و فریب از کسی بدست می آید." معادل کدام گزینه است؟

- ① براق کردن   ② عاریت   ③ اعانه   ④ تلکه کردن

۱۲- عبارت زیر معرف کیست؟

"وی از رمان نویسان نامی فرانسه در قرن نوزدهم است. او دارای بیش از ۳۰۰ اثر است و در یکی از آثار خود به شرح قهرمانی ۳ تن از تفنگداران لویی سیزدهم پرداخته است."

- ① ویکتور هوگو   ② آلن رنه لوساژ   ③ ویلیام سیدنی پورتر   ④ الکساندر دوما

۱۳ - به زبان فارسی رایج در افغانستان چه می گویند؟

- ۱) دری ۲) تاجیکی ۳) افغانی ۴) پشتویی

۱۴ - «کمان به زه را به بازو فکند» یعنی :

- ۱) کمان زه دار از بازو افکند .
۲) کمان به زه بسته و آماده را بر بازو افکند .
۳) کمان زه گسسته را از دوش برداشت .
۴) کمان به زه بسته را بر بازوی او افکند .

۱۵ - خلاصه ی معنی بیت زیر:

مرا مادرم نام مرگ تو کرد زمانه مرا پتک ترگ تو کرد

- ۱) روزگار ، تو را به دست من سپرده است .
۲) روزگار حیات مرا به تو واگذار کرده است .
۳) سرنوشت مرگ تو را به دست من رقم زده است .
۴) مادرم مرا مأمور مرگ تو کرده است .

۱۶ - در کدام بیت ، معنی واژه مشخص شده ، صحیح است؟

- ۱) تو قلب سپه را به آیین بدار
۲) بیفشرد چون کوه پا بر زمین
۳) دلیران میدان گشوده نظر
۴) بر او راست خم کرد و چپ کرد راست
من اکنون پیاده کنم کارزار : بدون سلاح
بخایید دندان به دندان کین : نشان داد
که بر کینه اول که بندد کمر : می جنگد
خروش از خم چرخ چاچی بخاست: کمان است

۱۷ - عبارت «یکی از حضار چنان محضوظ گردیده بود که جلو رفته جبهه شاعر را بوسید و از تخلص او پرسید . گفت به اصرار ادیب پیشاوری که در اواخر عمر با بنده معلوف بودند ، کلمه «استاد» را اختیار کردم . خادم یک رأس غاز فربه و برشته در وسط میز گذاشت. مهمان ها سخت در محضور گیر کرده بودند ، چند غلط املایی دارد ؟

- ۱) یک ۲) دو ۳) سه ۴) چهار

۱۸ - نویسنده کتاب «احمد» کیست؟

- ۱) عبدالرحیم طالبوف ۲) زین العابدین مراغه ای ۳) قاضی محسن تنوخی ۴) حمیدالدین بلخی

۱۹ - در کدام گزینه ، نام یکی از مشهورترین نویسندگان ادب پایداری سیاهان آمده است ؟

- ۱) ائل مانین ۲) غسان کنفانی ۳) پابلو نرودا ۴) هریت بیچر استو

۲۰ - کدام گزینه در مورد مفهوم «ناتانائیل! ای کاش عظمت در نگاه تو باشد نه در چیزی که به آن می نگری» نامناسب است؟

- ۱) اگر در دیده مجنون نشینی
۲) چشم ها را باید شست / جور دیگر باید دید
۳) الهی به بهشت و حور چه نازم، مرا دیده ای ده که از هر نظر بهشتی سازم
۴) همان دم که مخلوقی نظر ما را به خویشتن منحصر می کند، ما را از خدا برمی گرداند.

۲۱ - نام دیگر «آبگینه» چیست ؟

- ۱) مینو ۲) مل ۳) مهب ۴) مینا

۲۲ - در کدام گزینه ، بیشتر از دو غلط املایی وجود دارد ؟

- ۱) استنباط ، جزمیت ، کار مطبوع ، غالب و چارچوب
۲) اسطنبات ، جزمیت ، کار مطبوع ، قالب و چارچوب
۳) استنباط ، جزمیت ، کار متبوع ، غالب و چارچوب
۴) استنباط ، جزمیت ، کار متبوع ، قالب و چارچوب

۲۳ - معنی واژه های «جزمیت - حرز - کله» به ترتیب کدام است ؟

- ۱) قطعیت - بازوبند - پشه بند ۲) یقین - دوری کردن - پشته ی مرتفع ۳) هوشیاری - علف - حجله ی عروس ۴) دورانیشی - تعویذ - نارس

۲۴ - این بیت ناصر خسرو «بسوزند چوب درختان بی بر / سزا خود همین است مر بی بری را» با کدام بیت ارتباط معنایی دارد؟

- ۱) تو با قید بی اسب پیش سواران
۲) سپیدار مانده ست بی هیچ چیزی
۳) چرخ ار نگردد گرد دل، از بیخ و اصلش برکنم
۴) نه سایه دارم و نه بر بیفکنندم و سزاست
نباشی سزاوار جز چاکری را
ازیرا که بگزید او کم بری
گردون اگر دونی کند، گردون گردان بشکنم
اگر نه بر درخت تر کسی تبر نمی زند

۲۵- در متن زیر، املاي کدام واژه نادرست است؟

«درويشي و فقر، اصل بلاها و زایل کننده زور و حميت و مجمع شرّ و آفت است. عبارتي که توانگري را مدح است، دروishi را مذمت است. دروishi اگر سخاوت ورزد به افراط و زياده روی منسوب شود و اگر در اظهار حلم کوشد، آن را ضعف شمرند و اگر فساحت نمايد، بسيارگوي باشد.»

- ۱) منسوب ۲) فساحت ۳) حميت ۴) مذمت

۲۶- مفهوم عبارت «کل اناء يترشح بما فيه» با کدام بيت تناسب مفهومي دارد؟

- ۱) خنده مي بيني ولي از گريه ي دل غافلي
۲) بي پرده تر چو بوي گل از برگ مي شود
۳) چشم پر خونم ببينيد و مپرسيد از دلم
۴) دنيا به مثل چو کوزه ي زرين است
- خانه ي ما اندرون، ابر است و بيرون آفتاب
هر چند پرده بر رخ اسرار مي کشم
حالت دل را قياس از چشم پر خونم کنيد
که آب در او تلخ و گهي شيرين است

۲۷- مفهوم بيت «بيا که قصر امل سخت سست بنياد است/ بيار باده که بنياد عمر بر باد است» با کدام بيت تناسب دارد؟

- ۱) منه دل بر سراي عمر سعدي
۲) ساقي از آن آب چو آتش بيار
۳) گذشت عمر و تو مست شراب گلرنگي
۴) اجل بگسلاندهش طناب امل
- که بنيادش نه بنيادي است محکم
کاتش دل آب رخم ريخته است
دميد صبح و تو چون سبزه در ته سنگي
وفاتش فروبيست دستِ عمل

۲۸- در گروه واژگان زير ..... کلمه نادرست معني شده است.

خيبر خير (سريع) - بادي (بيابان) - مرغ ياحق (نوعي جغد) - ترگ (زره) - استيصال (درمانده) - يم (دريا) - خدو (آب دهان) - خز (پارچه ي ابريشمي) - فسوس (ريشخند) - سوفار (دهانه ي کمان)

- ۱) شش ۲) پنج ۳) چهار ۴) هفت

۲۹- کدام جفت ابيات با يکديگر قرابت مفهومي ندارند؟

- ۱) خرد شاخي که شد درخت بزرگ
خواهي ک بزرگ شوي در ميان خلق
۲) دانش و آزادگي و دين و مروّت
خويشتن باز از اين دنيا خريدن زينهار
۳) من آنم که در پای خوکان نريزم
برای نانکشي تا چند از دونان تفوّق ها؟
۴) مگر بند، کز بند عاري بود
شکستي بود زشتکاري بود گريزان ز ننگ اسارت منم
- در بزرگيش سرسري منگر
بر درگه خدای تعالی حقير باش
اين همه را بنده ي درم نتوان کرد
چون خريداران زر مفروش در بازار دين
مراين قيمتي در لفظ دري را
کني با روزي حق پيش هر ناکس تملّق ها
- فراري ز قيد حقارت منم

۳۰- رباعي زير با کدام بيت، قرابت مفهومي دارد؟

- آنان که محيط فضل و آداب شدند
ره زين شب تاريک نبردند برون
۱) حديث از مطرب و مي گوي و راز دهر کم تر جوي
۲) راز درون پرده ز زندان مست پرس
۳) ز دست بخت گران خواب و کار بي سامان
۴) راز حافظ بعد از اين ناگفته ماند
- در جمع کمال شمع اصحاب شدند
گفتند فسانه اي و در خواب شدند
که کس نگشود و نگشايد به حکمت اين معما را
کايں حال نيست زاهد عالي مقام را
گرم بود گله اي رازدار خود باشم
اي دريغا رازداران ياد باد

پاسخنامه تشریحی

۱ - گزینه ۳

می گوید : شکوه آرزوهایِ دو عالم، از دیدگاه من همچون غباری برآمده از یک مشت خاک است؛ هیچ است. انگار، زاهد بهشت را می جوید ولیک عارف تنها خدا را می خواهد. عارف، نه به دنیا و آرزوهای دنیایی توجه دارد و نه سودای خواسته های عقبایی را در سر می پزد. در گزینه ی «۴» گفته است که ای معشوق زیبا، اگر تو با ما بسازی و خوش از در آیی، ما از همه ی آن حال های دنیایی و عقبایی و راحت و آسایش آن ها بهره ها می بریم و بس می آساییم.

متوسط

۲ - گزینه ۳

ادیات ۲.

آسان

۳ - گزینه ۴

بنگرید به ک. ادبیات فارسی ۲

آسان

۴ - گزینه ۳

ای دل! اگر میخواهی خدا را بشناسی، فقط به علی (ع) توجه کن. زیرا علی (ع) تنها واسطه و وسیله ای است که می توان با او خدا را شناخت.

آسان

۵ - گزینه ۲

جرز: دیوار اتاق و ایوان

آسان

۶ - گزینه ۱

در این گزینه همچون بیت مذکور در پرسش، تاکید بر تغییر نگرش ونوع دیدگاه شده است .

آسان

۷ - گزینه ۲

باد شرطه : باد موافق - شاعر باد موافقی خواسته است تا از گرداب گرفتاری نجات یابد .

متوسط

۸ - گزینه ۱

حزم : دوراندیشی - حازم : دوراندیش - جافی : جفاکار، ستمگر - صورت شد: مشخص شد.

آسان

۹ - گزینه ۱

شاعر با اظهار خاکساری در برابر معشوق، خود را به خاری در پای گل و اشکی در پای عزیزان مانند کرده است .

آسان

۱۰ - گزینه ۴

نطع = بساط

حرز = بازوبند

دیوان خانه = عدالت خانه

دارالطباعة = چاپخانه

متوسط

۱۱ - گزینه ۴

متوسط

۱۲ - گزینه ۴

آسان

۱۳ - گزینه ۱

فارسی تاجیکی در تاجیکستان و فارسی دری در افغانستان رواج دارد.

آسان

۱۴ - گزینه ۲

آسان

۱۵ - گزینه ۳

آسان

۱۶ - گزینه ۴

فرهنگ معین "چرخ" را به معنی کمان هم گرفته است.

متوسط

۱۷ - گزینه ۳

شکل درست واژگان املایی: محظوظ / مألوف / محظور

متوسط

۱۸ - گزینه ۱

آسان

۱۹ - گزینه ۴

آسان

۲۰ - گزینه ۴

متوسط

۲۱ - گزینه ۴

آسان

۲۲ - گزینه ۳

جزمیت ، مطبوع ، قالب

متوسط

۲۳ - گزینه ۱

متوسط

۲۴ - گزینه ۴

در هر دو بیت بی اعتباری و بی ارزش بودن خوشی ها و لذات دو عالم مطرح شده است.

متوسط

۲۵ - گزینه ۲

شکل صحیح واژه: فصاحت

آسان

۲۶ - گزینه ۳

مفهوم صورت سؤال و گزینه ی «۳»: «از کوزه همان برون تراود که در اوست» شخصیت هر کسی را از ظاهرش می توان دید.

گزینه ی «۳» نیز می گوید: «چشم خونین از دل خونین سرچشمه می گیرد و از وضعیت چشم که در ظاهر دیده می شود، می توان حال دل را دریافت»

تشریح گزینه های دیگر

گزینه ی «۱»: در درون خانه ی ما ابر وجود ما می گیرد و بیرون خانه ی ما آفتاب می خندد.

گزینه ی «۲»: اسرارم را نم ی توانم پنهان کنم.

گزینه ی «۴»: دنیا مانند کوزه است، همان طور که آب کوزه گاهی تلخ و گاهی شیرین است، احوال روزگار نیز چنین است.

متوسط

۲۷ - گزینه ۱

مفهوم «ناپایداری عمر و دنیا» مشترکاً در بیت صورت سؤال و گزینه «۱» دیده می شود.

تشریح گزینه های دیگر

گزینه ۲: مصراع دوم: آتش عشق آبروی دل را می برد.

گزینه ۳: مفهوم بیت بیانگر غفلت است.

گزینه ۴: مرگ آرزوهای او را از بین برد و امکان انجام هر کار را از او گرفت.

متوسط

۲۸ - گزینه ۲

خیر خیر: سریع / خیره خیر: بیهوده / خیره خیره: مات و مبهوت

بادی: ابتدا - بدوی - به معنی آغاز / سوفار: دهانه ی تیر

ترگ: کلاه خود / استیصال: درماندگی (مصدر) / مستأصل: درمانده

متوسط

۲۹ - گزینه ۱

بیت اول گزینه ی ۱ اشاره دارد به اینکه به بزرگی شاخه ای کوچک نباید سرسری توجه کرد ولی در بیت دوم حقارت و تواضع در برابر حق را بزرگی در

میان مردم می داند که مفهومی متفاوت از بیت اول است.

متوسط

۳۰ - گزینه ۱

در صورت سؤال خیام اشاره دارد که حتی عالمان و عارفان افسانه ی زندگی خود را گفتند و از این جهان رخت بربستند که در گزینه ی ۱ به این مضموم

اشاره دارد که این راز جهان هستی را کم تر پیگیری کن که کسی به راز این حکمت پی نبرده است.

متوسط

پاسخنامه کلیدی

۱ - ۳	۶ - ۱	۱۱ - ۴	۱۶ - ۴	۲۱ - ۴	۲۶ - ۳
۲ - ۳	۷ - ۲	۱۲ - ۴	۱۷ - ۳	۲۲ - ۳	۲۷ - ۱
۳ - ۴	۸ - ۱	۱۳ - ۱	۱۸ - ۱	۲۳ - ۱	۲۸ - ۲
۴ - ۳	۹ - ۱	۱۴ - ۲	۱۹ - ۴	۲۴ - ۴	۲۹ - ۱
۵ - ۲	۱۰ - ۴	۱۵ - ۳	۲۰ - ۴	۲۵ - ۲	۳۰ - ۱